

ئابدۇرەشىد قاراجىم سابىت

مۇندەرىجە

- 3 كىرىش سۆز.....
- 7 مەن خىتاب قىلماقچى بولغان كىشىلەر.....
- 12 ئاتا - ئانىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى.....
- 21 ئايال ۋە قىز بالا - چاقىلىرىمىز ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتىمىز..
- 25 ئىسلام شەرىئىتىدە ئاياللارنىڭ يۈزىنى يېپىشى.....
- 28 تەبلىغ ۋە دەۋەت.....

www.number.org

ئائىلە تەربىيىسى

نەشىرگە تەييارلىغۇچى: ت شەھىدى

ئۇيغۇر تەرجىمە مەركىزى

كىرىش سۆز

ھەقىقىي مەبۇد، يەككە يىگانە بىر ئاللاھقا چەكسىز ھەمدۇ سانا ئېيتىمەن. كائىناتنىڭ ئىپتىخارى، ئىنسانىيەتنىڭ پەخرى ۋە ئۇلۇغى بولغان ھەزرىتى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا دۇرۇت ۋە سالام يوللايمەن ۋە بۇ زاتنىڭ پاك، ئالىي ئەھلى ئەۋلادلىرىغا، ئىككى جاھاننىڭ سائادەت ۋە نىجاتلىقىغا مۇيەسسەر بولغان ساھابە كىراملىرىغا ۋە بۇلارغا ئەگەشكەن تابىئىن ۋە قىيامەتكىچە كېلىدىغان مۆمىن - مۇسۇلمانلارغا سالام ۋە رەھمەت ئېيتىش بىلەن تۆۋەندە سۆزۈمنى ئىمانى ساپ، ۋىجدانى پاك، ھىممىتى ئالىي، غۇرۇرى يۈكسەك، پىئىرىتى بۇزۇلمىغان، كۈنلەش تۇيغۇسىغا ئىگە قەدىرلىك ئاتا - ئانىلارغا سۈنمەن.

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ئەزىز ۋە مۇھتەرەم قېرىنداشلار! ھازىرقى ھالىتىمىزگە نەزەر سېلىپ ئەتراپىمىزغا قارايدىغان بولساق، جاھالەت ۋە دىيانەتسىزلىك نەتىجىسىدە جەمئىيىتىمىزدىكى قىسمەن ياشلار ئىسلامنىڭ گۈزەل ئەخلاق ۋە ئۆزلىرىنىڭ ئەنئەنىۋىي ئۆرپ - ئادەتلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭ ئورنىغا ئىسلام سىرتىدىكى ناچار رەسمىيەتلەر ۋە بولمىغۇر كەيپىيەتلەرنى ئۆزىگە

يۇقتۇرۇپ ئالماقتا ۋە بەكمۇ بېرىلىپ پۈتۈن ھال ۋە ھەرىكەتلىرى بىلەن ئۆزىدە ئۆزلەشتۈرۈپ كەلمەكتە. جەمئىيىتىمىزدىكى ئوغۇل - قىز ياشلارنىڭ ھازىرقى كۆرۈنۈشىنى مۇلاھىزە قىلىدىغان بولساق، ئۇلارنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشى ۋە ھايات پائالىيىتىگە تۆۋەندە كۆرسىتىپ ئۆتۈلىدىغان بىر قانچە ناچار، ئىسلام ئەخلاقىغا يات، ئۆزىنىڭ مىللىي ئۆرپ - ئادىتىگە ھېچ ماسلاشمايدىغان چاكنى ۋە بىمەنە قىلمىش ۋە ئۆرپ - ئادەتلەر سىڭىپ كىرمەكتە:

(1) - دېگۈدەك ھەممە ئورۇنلاردا يالاڭ باشتاق، ھەتتا بىر قىسىم ئۇياتلىق يەرلىرى ئوچۇق، ياكى ئەرەنچە كىيىنىۋالغان يېرىم - يالڭاچ قىز - چوكان ھەمىشەلىرىمىزنى كۆرۈۋاتىمىز.

(2) - بۇ ھەمىشەلىرىمىزنىڭ كىنو - تىياتىر، باغچا ۋە ئۇنىڭدىن باشقا كۆڭۈل ئېچىش ئورۇنلىرىدا قىز - ئوغۇل ئارىلاش تارتىنماي سەيرى - ساياھەت قىلىپ يۈرۈۋاتقانلىقىنى ئۇچرىتىۋاتىمىز.

(3) - قىسمەن بەگۋاش ياشلارنىڭ ئاممىۋىي يوللاردا قىز - ئوغۇل ئارىلىشىپ يۈرۈپ ھەتتا جامائەت سورۇنلىرىدا ئىچىملىك ئىچىپ كەيپى - ساپاغا بېرىلىپ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قېلىۋاتىمىز.

4) - بۇندىن باشقا يەنە بىر قانچىلىغان ئېچىنارلىق ئەھۋاللار ئېغىزدىن ئېغىزغا يۈرۈشۈپ قۇلاقلىرىمىزغا يېتىپ تۇرۇپتۇ، بەلكى كۆزىمىزگە چېلىقىپمۇ قېلىۋاتىدۇ!

پىترەت ۋە تەبىئىتى بوزۇلمىغان نىيىتى خالىس، ۋىجدانى ساپ مۆمىن كىشىلەر، غەرب ئەللىرى ۋە يىراق شەرق ئەللىرىدىن ئېقىپ كىرگەن مەزكۇر رەگىدار ئەجنەبىي مەدەنىيەت ۋە دىيانەتسىزلىك ھالەتلەرنى كۆرۈپ، بۇنىڭغا ۋىجدانى ئازابلانماي قالمايدۇ ئەلۋەتتە، بۇ سەۋەبتىن ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈرلەر بولسۇنكى، قولۇمغا قەلەم ئېلىپ باشلانغۇچ مەلۇمات سۈپىتىدە يېڭى ئەۋلادلىرىمىزغا ئىسلامىي تەلىم - تەربىيە قوللانمىسى بولۇپ قالار دېگەن ئۈمىد تە قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپنى تۇتقا قىلىپ، ساھابە كىرام، ھەدىس ئىماملىرى، مۇجتەھىد ۋە مۇپەسسىر ئالىملىرىمىزنىڭ كۆرسەتمىلىرىگە ئاساسلىنىپ، بۇ كىتابچىنى يېزىپ مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىمغا تەقدىم قىلدىم.

ھەممىمىز بىرلىكتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ دۇئاسىنى ئوقۇيلى: «ئى ئاللاھ! ئۆتۈپ كەتكەن پۈتۈن گۇناھلىرىمنى مەغپىرەت قىلغىن، قالغان ئۆمرۈمدە مېنى گۇناھ سادىر قىلىشىمدىن ساقلىغىن ۋە (دۇنيالىق ھاياتىمدا) سەن مەندىن رازى بولىدىغان پاك (ۋە ئۇلۇغۋار

بىر) ئىشنى ماڭا مۇيەسسەر قىلغىن» ئامىن! ...
ئابدۇررەشىد قارى ھاجىم

مەن خىتاب قىلماقچى بولغان كىشىلەر

قەدىرلىك ئەزىز مۆمىن قېرىنداشلىرىم! مەن بۇ ۋەز - نەسەھەتلىرىمنى مۇقەددەس دىنىمىز ئىسلام شەرىئىتىنىڭ ئەقىدە ۋە ئەدەب - ئەخلاقلىرىنى ھۆرمەت قىلىدىغان، ئىنسانىيەتنىڭ شان - شەرەپى ۋە نۇمۇس - ئىپتىتى قاتارلىق ئۇلۇغۋار قەدر - قىممىتى ۋە مۇقەددىساتلىرىنى ساقلاش ۋە ئۇنى قوغداش ئېڭىغا ئىگە زاتلارغا ئېيتاي!...

لېكىن دۇنيالىق ھاياتى ۋە نەپسى ھەۋاسىنى دەپ ھالال - ھارامنى ئايرىمايدىغان، شەخسىي مەنپەئەتى ۋە ئەرزىمەس ئىشلار ئۈچۈن قىيامەتنى يادىغا ئالمايدىغان، ۋاقىتلىق ۋە چەكلىك ھاياتىغا ئالدىنىپ ياراتقۇچىسى ئاللاھنى تونماي، ئۇنىڭدىن غەپلەتتە قالغان خۇداسىز كاپىر ۋە دىنسىز دەھرىلەرنى مەقسەت قىلمىدىم، چۈنكى جانابى ئاللاھ بۇ خىلدىكى كىشىلەرنىڭ ئاقىبىتىنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى قۇرئان كەرىمدە مۇنۇ ئايەتلەر بىلەن بايان قىلىپ بولغان: ﴿كاپىر بولغانلار (ھاياتى دۇنيادا) خۇددى چارپايىلار يەپ - ئىچكەندەك دۇنيا لەززىتىدىن بەھرىمەن بولۇپ ئۆتەۋىرىدۇ، ھالبۇكى بۇنداقلارنىڭ (ئاخىرەتتە) ئورۇن ئالدىغان جايى دوزاخ﴾

[سۈرە مۇھەممەد 12 - ئايەت].

﴿ئۇلارنى (يەنى كۇپپارلارنى ئۆز مەيلىگە) قويۇۋەت، يەپ - ئىچىپ، ئويناپ - كۈلۈپ يۈرسۇن، ئۇلار بىھۇدە ئارزۇلار بىلەن بولۇۋەرسۇن، ئۇلار ئۇزاققا قالماي (ئۆز قىلمىشلىرىنىڭ يامانلىقىنى) بىلىدۇ﴾ [سۈرە ھىجر 3 - ئايەت].

﴿ئۇلارنى (ئۆز مەيلىگە) قويۇپ بەرگىن، ئۇلار ۋەدە قىلىنغان كۈنگە مۇلاقات بولغانغا قەدەر (ئۆز خىيال ۋە ئارزۇلىرىغا) چۆمۈسۇن ۋە (دۇنياسى بىلەن) ئويناپسۇن﴾ [سۈرە زۇخۇرۇف 83 - ئايەت].

ئۆزىنىڭ دۇنياغا كېلىش غايىسىنى تونۇپ ھەقىقەتكە كۆز ئېچىپ ئىمان نۇرىدا ئاللاھنىڭ مەسجىدلىرىنى ئىبادەت بىلەن ئاۋات قىلغان قېرىنداشلار! ئاللاھ نازىل قىلغان مۇقەددەس كىتاب قۇرئان كەرىمنى ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ئوقۇپ، تىلاۋەت قىلىپ ھەتتا يادىلاپ قەلبىدە قورقۇنۇچ ھاسىل بولغان تەقۋادار ۋە پەرزگەر زاتلار! ئاللاھنىڭ ئايەتلىرى تىلاۋەت قىلىنسا ھۇزۇرلىنىپ، دىللىرى ئېرىپ قۇرئان كەرىم مەرىپىتى ۋۇجۇدىغا سىڭىپ، ئۇنىڭ يۈكسەك ئەخلاقىنى ئۆزىدە ئۆزلەشتۈرۈپ پەرۋەردىگارىغا يېقىنلىق ھاسىل قىلغان زاتلار! پەند ۋە نەسەھەتلىرىمنى سىلەرگە ئېيتاي:

ئى ئاللاھقا ۋە ئاللاھنىڭ مالا ئىكلىرىگە، كىتابلىرىغا، پەيغەمبەرلىرىگە ۋە ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىپ ياخشى - يامان ئىش - ئەمەللىرىنىڭ جازا ۋە مۇكاپاتى بېرىلىدىغان قىيامەت كۈنىنىڭ ھەق ۋە راستلىقىغا چىن قەلبى بىلەن ئىشىنىپ، ئاللاھقا بەندە ۋە ئۇنىڭ بەرھەق ئەلچىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ئۆممەت بولۇشقا سالاھىيەت ھاسىل قىلغان زاتلار! سىلەر ھەق ئۈچۈن ھەقنى ئىزدەپ جانابى ئاللاھنىڭ سۆزى مۇقەددەس قۇرئان كەرىمنى قەلبىڭلاردا ساقلاپ سىراتى مۇستەقىم (يەنى توغرا يول) دا مېڭىپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ۋارىسلىق قىلغىلىقىڭلار!...

مۇقەددەس ئەقىدە، ساپ ۋىجدان، تېتىك روھ ۋە قىزغىن كەيپىياتتا ئۆزىنىڭ خالىس نىيىتى ۋە ساپ قەلبى بىلەن ئاللاھ ئۈچۈن قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپ تەلىماتلىرىغا ئەمەل قىلىپ، پۈتۈن ئىش - ئەمەلدە، سۆز - ھەرىكىتىدە ۋە پىلانىدا پەرۋەردىگارى ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى نىشان ۋە مەقسەت قىلغان ئىسلامىيەتنىڭ ئەزىز ئاۋانگارت ياشلىرى! سىلەر باسقان ھەر بىر قەدىمىڭلاردا جانابى ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى چىقىش قىلىپ ئىسلامىيەتنىڭ ئۇلۇغۋار تەمسىلچىلىرى بولۇش سۈپىتىڭلار بىلەن ئىنسانلارغا ھەق ۋە ھەقىقەتنى كۆرسىتىپ، نەتىجىدە ئۇلارنى كامىل ئىنسانلىق شەرىپىگە كۆتۈرۈپ،

ئۇلارنىڭ دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك بەخت - سائادىتىگە ۋە سىيىلە بولۇشتىن ئىبارەت مۇقەددەس ۋەزىپىنىڭ ھەقىقىي ۋارىسلىرى بولۇپ جانابى ئاللاھنىڭ سادىق قۇللىرى ۋە ئۇنىڭ مەھبۇبى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋاپادار ئۆممەتلىرى قاتارىدىن ئورۇن ئالغىلىقىڭلار، شۇنىڭدەك ساپ ئىسلام ئەقىدىسى بىلەن ھايات كەچۈرۈپ ئۆتكەن ئەجدادلىرىمىزغا ئورۇن باسار بولۇپ قالغىلىقىڭلار!... شۇنىڭ ئۈچۈن قۇلاقلىرىڭلارنى ۋەز - نەسەپتەك، دىللىرىڭلارنى قۇرئان كەرىم ھىدايىتىگە، ئەقىل ۋە تەپەككۈرىڭلارنى ھەق ۋە ھەقىقەت ئۈچۈن قاراتقايلىقىڭلار ۋە دۇنيادا بەخت - سائادەتكە ۋە ئاخىرەتتە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن جانابى ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىنىڭ چاقىرىقىغا بىجاندەل ماقۇللۇق بىلدۈرۈپ ئەگەشكەيسىلەر!...

مەزكۇر سۈپەتلەرگە قۇچاق ئېچىپ دىلبەستە بولغان زاتلارغا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام خۇش - بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن:

«ئۆممىتىم ئىچىدىن بىر جامائەت ھەر زامان ھەقنى قوغداپ ھەمىشە ئوتتۇرىغا چىقىپ تۇرىدۇ، جانابى ئاللاھنىڭ (ئۇلار ھەققىدە) ھۆكۈم - پەرمانى كەلگەنگە قەدەر، ئۇلارغا قارشىلىق كۆرسەتكۈچى ھەرقانداق كۈچ

ئۇلارغا (ئەسلا) زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ» .

ئاتا - ئانىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى

مۆھتىرەم مۇسۇلمان ئاتا - ئانىلار ۋە ئاتىلارچە ئىگىدارچىلىق قىلىپ ئەۋلادلىرىغا تەلىم - تەربىيە بەرگۈچى زاتلار! سىلەر قەلبىڭلارغا ئۇرۇنلاشقان ئىسلام، ئىمان، تەۋھىد - ئەقىدەڭلەرنى ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ قەلبىگە سىڭدۈرۈپ زىممەڭلاردىكى ئىلاھىي مەجبۇرىيەتنى ۋە ئىسلام ئەھدىسى بىلەن بەرگەن ئەھدى پەيمانىڭلارنى ئۇرۇنداپ ئادا قىلىدىڭلارمۇ؟

ئەۋلادلىرىمىزنىڭ قەلبىگە «ئىسلام، ئىمان ۋە تەۋھىد» قاتارلىق ئەقىدە ئاتالغۇلىرىنىڭ مەنىسىنى توغرا چۈشەندۈرۈپ، ئاللاھقا ۋە پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ئىشىنىپ ئەقىدە باغلاش ھەر بىر شەخسكە ئىنسانلىق بۇرۇچ ۋە ئۇلۇغۋار مەجبۇرىيەت ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈشىمىز لازىم. دېمەك، ئىنسان ئىسلام ئەقىدىسىنى تۇتقا قىلىپ ئىمان نۇرىدا ئىنسانلىق شەرىپىگە يۈكسەپ دۇنيادا بەخت - سائادەتكە، ئاخىرەتتە جانابى ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىپ ئۇ زاتنىڭ جەننىتىگە مۇيەسسەر بولىدىغانلىقىنى ئەۋلادلىرىمىزنىڭ زېھنىگە سىڭدۈرۈشىمىز لازىم.

ئەمەلىيەتتە، دىندارلىق ھايات ئىنسانلىقنىڭ ئەڭ پەزىلەتلىك ۋە ئەڭ ئۈستۈن دەرىجىسى، ئەكسىچە دىنسىز ھايات چۈشكۈنلۈك، ئۈمىدسىزلىك ۋە پەرىشان ھايات ئىكەنلىكىنى قايىل قىلارلىق نەزەرىيە ئاساس ۋە ئىلمى پاكىتلار بىلەن ئەۋلادلىرىمىزنىڭ مەنئىي دۇنياسىغا سىڭدۈرۈۋېتىشىمىز لازىم.

بىز ئەۋلادلىرىمىزغا ئىخلاسمەن، چىدامچان، تەقۋادار، ئىتائەتچان، سەۋرچان، سەممىي، پاك، كەمتەر ۋە پۇختا بولۇشتەك بىر قاتار مەنئىي كۆرۈنۈشلەر ئادەتتە مۇسۇلمانلارنىڭ تۇرمۇشىدا ئەخلاق ئۆلچىمى ۋە ھەرىكەت مىزانى سۈپىتىدە رول ئوينايدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ، مەنئىي جەھەتتىن تەربىيە خىزمىتىنى ئاكتىپ ئىشلەپ قەلبىدە ئۆچمەس ئىزلارنى قالدۇرالىدۇقۇمۇ؟ ئۇلارغا قۇرئان كەرىمنى ئۈگىتىپ، ئۇنى داۋاملىق ئوقۇپ تۇرۇشنى ياخشى كۆرىدىغان، ئاللاھنىڭ ھەبىبى ھەزرىتى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى سۆيىدىغان، ئەھلى بەيت ۋە ساھابە كىراملارنى دوست بىلىپ ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىنى قىلىپ، ئىزلىرىنى بېسىپ ماڭىدىغان، ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ۋە يامانلىقلاردىن ئۆزىنى تارتىشقا كۆندۈرۈپ تەربىيە بېرەلىدۇقۇمۇ؟

ئەۋلادلىرىمىزنى جانابى ئاللاھنىڭ ئۆيى بولغان

مەسجىدلەرگە ئېلىپ كېلىپ، ناماز ئۈگىتىپ روھىنى ئىبادەت خوشنۇدلىقى بىلەن يۈكسېلىشكە، ئەقىل تەپەككۈرىنى ئىلىم غىزاسى بىلەن ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولۇپ، دىنى تەلىم - تەربىيە ۋە نەسىھەتلەرنى ئۆزىگە ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشىغا كۆندۈرەلىدۇقۇمۇ؟ ئەتە - ئاخشاملىرى بىرگە يۈرگەن ھەم تەڭ دوست - يارانلىرىنى كۆزىتىپ، ئۇلارنىڭ قىلمىش - ئەتمىشلىرىنى سۈرۈشتە قىلىپ تەكشۈرۈپ باقتۇقۇمۇ؟

يۇقىرىدا دەپ ئۆتۈلگەن تەلەپ ۋە ئىستەكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئەينى زاماندا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىز مۇسۇلمانلارغا ئۆز تەلىماتىدا كۆرسىتىپ ئۆتكەن ئىدى.

بىزنىڭ پەرزەنتلىرىمىزنى تەربىيەلەپ يېتىلدۈرۈشتىن ئىبارەت ئىلاھىي مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلىشقا لايىقلىشىشىمىز ۋە ئىمانىمىز بىلەن ئۆز ئۈستىمىزگە ئېلىشنى ئىسلامىيەت بەلگىلىگەن كەسكىن تەلەپ ئىكەنلىكىنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ ھەدىسىگە ئاساسلاندىرىمىز: «ھەر بىر بالا ئىمان ئۈستىگە تۇغۇلىدۇ، ئاتا - ئانىسى ئۇنى يا يەھۇدىي، يا ناسارا، يا مەجۇسى قىلىپ چىقىدۇ» [بۇ ھەدىسنى ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان].

پەرزەنتلىرىمىزنى يەتتە ياشقا كىرىشى بىلەنلا ناماز

ئوقۇشقا كۆندۈرۈپ تەربىيەلەشتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ ھەدىسىگە ئاساسلىنىمىز: «بالىلىرىڭلارنى يەتتە ياشقا كىرگەندە ناماز ئوقۇشقا بۇيرۇڭلار، ئون ياشقا كىرگەندە (ئوقۇمسا) ئەدىبىنى بىرىڭلار ۋە ياتىدىغان يېرىنى ئايرىڭلار» [بۇ ھەدىسى ئەبۇ داۋۇد رىۋايەت قىلغان].

پەرزەنتلىرىمىزنى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىنى چىڭ تۇتۇپ، ئەمەل قىلىپ، چەكلىگەن ئىشلىرىدىن يېنىپ، ھالالىنى ھالال، ھارامنى ھارام دەپ چۈشىنىدىغان، ئاللاھقا ئىتائەتچان قىلىپ تەربىيەلەپ يېتىشتۈرۈشتە ئىبنى جەبرىنىڭ ھەزرىتى ئىبنى ئابىباستىن رىۋايەت قىلغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۆۋەندىكى ھەدىسىگە ئاساسلىنىمىز: «ئاللاھقا بوي سۇنۇپ ئەمەل قىلىڭلار، ئۇ زاتقا ئاسىيلىق قىلىشتىن ساقلىنىڭلار، ئەۋلادلىرىڭلارنى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىشقا ۋە توسقان ئىشلاردىن ئۆزىنى يىراق تۇتۇشقا بۇيرۇڭلار، ئەنە شۇ ئارقىلىق ئۇلارنى دوزاختىن ساقلاپ قالغىلى بولىدۇ».

پەرزەنتلىرىمىزنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ياخشى كۆرۈپ، ئۇ زاتنىڭ ئەھلى بەيتى ۋە ئۇرۇق - ئەۋلادىنى سۆيىدىغان، قۇرئان كەرىمنى ئۆگىنىپ ھەمىشە تىلاۋەت قىلىشقا قىزىقىپ تۇرىدىغان خاراكتېرىغا ئىگە قىلىپ

تەربىيەلەپ چىقىشىمىزدا ئىمام تەبەرىنىڭ ھەزرىتى ئەلىدىن رىۋايەت قىلغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ ھەدىسى شىرىپىگە ئاساسلىنىمىز: «ئەۋلادلىرىڭلارنى ئاللاھنىڭ رەسۇلىنى ياخشى كۆرۈشنى، ئۇنىڭ ئەھلى بەيت - ئەۋلادلىرىنى سۆيۈشنى، قۇرئان كەرىمنى ئۆگىنىپ تىلاۋەت قىلىش (تىن ئىبارەت بۇ) ئۈچ خىل خىسلىەتلىك ئىشلارغا كۆندۈرۈپ ئەدەب ئۆگىتىڭلار. ھەقىقەتەن قۇرئان كەرىمنى يادلىغان كىشى، قىيامەت كۈنى ھېچ بىر ساپە يوق كۈندە ئاللاھنىڭ ئەرشىسىنىڭ سايىسى ئاستىدا پەيغەمبەر ۋە ئەۋلىيالار بىلەن بىرگە بولىدۇ»

پەرزەنتلىرىمىزنى گۈزەل - ئەخلاق ئىگىسى قىلىپ تەربىيەلەشتە ئىبنى ماجەنىڭ ئىبنى ئابىباستىن رىۋايەت قىلغان مۇنۇ ھەدىسىغا ئاساسلىنىمىز: «ئەۋلادلىرىڭلارغا ئەدەب ئۆگىتىڭلار ۋە گۈزەل ئەخلاق ئىگىسى قىلىپ تەربىيەلەپ ئۆستۈرۈڭلار».

بالىلىرىمىزنى ئاللاھنىڭ ئۆيى بولغان مەسجىدكە ئاپىرىپ ئىبادەت قىلىشقا ۋە بىلىم يۇرتىغا ئاپىرىپ ئىلىم ئۆگىنىشكە كۆندۈرۈشتە، شۇنىڭدەك ئۇلارنى ئالىم ۋە دانىشمەن، دوكتور ۋە پەيلاسوپلارنىڭ ئىلىم سورۇنلىرىغا ۋە مۇنازىرە - سۆھبەتلىرىگە قاتناشتۇرۇشنىڭ مۇھىملىقىدا

ئىمام مۇسلىمنىڭ ئەبۇ ھۇرەير رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ تەلىمىگە ئاساسلىنىمىز: «بىرەر قەۋم ئاللاھنىڭ ئۆيلىرىدىن قايسى بىرىدە بولمىسۇن، ئۇ زاتنىڭ كىتابى قۇرئان كەرىمنى ئوقۇشۇپ، ئۆزئارا ئۆگىنىش قىلسا ئەلۋەتتە، ئۇلارغا ئاللاھ تەرىپىدىن مەنئۇي ئاراملىق چۈشۈپ تۇرىدۇ، ئۇ زاتنىڭ رەھىمىتى ئۇلارنى قاپلاپ ئالىدۇ، مالا ئىكلىەر ھەم ئۇلارنى قورشاپ (قوغداپ) تۇرىدۇ ۋە جانابى ئاللاھ ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىكى پەرىشتىلەرگە ئەسلىتىپ تۇرىدۇ».

پەرزەنتلىرىمىزنىڭ كۈندىلىك ھايات پائالىيىتىگە كۆز قۇلاق بولۇپ، كىملىرى بىلەن ئولتۇرۇش - قوپۇش قىلىۋاتقانلىقىنى سۈرۈشتە قىلىپ تۇرۇشتا، ئىمام تىرمىزىنىڭ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن رىۋايەت قىلغان تۆۋەندىكى ھەدىسگە ئاساسلىنىمىز: «ئىنسان ئۆز دوستىنىڭ ئەقىدىسى بىلەن بولىدۇ، سىلەردىن كىمدە كىم بولسۇن، دوستىنىڭ كىملىرى بىلەن ئارىلىشىپ ئۆتىدىغانلىقىغا قارىسۇن».

ئەجىبا بىز مەزكۇر ئايىتى كەرىمە ۋە ھەدىس شەرىپلەر تەلىماتى بويىچە ئائىلە ئىچىدە پەرزەنت تەربىيەسى ئېلىپ بارالدىقۇمۇ يوق؟

جانابى ئاللاھ ئىسلام ئۈممەتلىرىنى ئىسلام تەربىيەسى ئارقىلىق دوزاخ ئوتىدىن ساقلاپ قېلىشتەك ئۇلۇغ پەرمانىنى پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا نازىل قىلغان ئىدى. بۇ زات بۇ مۇھىم ۋەزىپىنى بىزگە يەتكۈزۈپ نۇرغۇن تەۋسىيەلەرنى قالدۇرغان ۋە بىزنى بۇ ئۇلۇغ ۋەزىپىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىپ، ئەۋلاد تەربىيەشتەك بۇ مۇھىم مەسئۇلىيەتچانلىقنى بىزگە تاپشۇرۇپ ئادا قىلىشىمىزغا ئەھدى ئالغان ئىدى. بۇ مەسئۇلىيەتچانلىق بۇرچىمىزنى جانابى ئاللاھنىڭ ئاماننى سۈپىتىدە تاپشۇرۇپ ئېلىپ، بەرگەن ئەھدى پەيمانىمىزگە ۋاپا قىلىپ ۋەزىپىمىزنى ئۇرۇندىيالىدۇقۇمۇ قانداق؟

ئاللاھنىڭ ئاماننىدىن ئىبارەت مەزكۇر ۋەزىپىمىزنىڭ ئەھدىسىدىن چىقىپ، ئادا قىلالىغان بولساق، جانابى ئاللاھقا كۆپ ھەمدۇ سانا ئېيتايلى ۋە بۇ مۇۋەپپىقىيىتىمىزدە مۇستەھكەم تۇرۇپ، پۇختا ئىرادە بىلەن تېخىمۇ ياخشى ئۇرۇندىشىمىزغا ئۇگاي شارائىت يارىتىپ بېرىشنى داۋاملىق ئۇ زاتتىن تىلەيلى.

ناۋادا پەيغەمبىرىمىزنىڭ بىزگە قالدۇرغان ئەۋلاد تەربىيەشتەك مەسئۇلىيەتچانلىق بۇرچىمىزنى ئۇرۇندىيالىمىغان بولساق، بۇ جەھەتتە ئۆتكۈزگەن خاتالىقىمىزنى ئېتىراپ قىلىپ، خالىس نىيەت بىلەن

ئاللاھقا تەۋبە قىلىپ ئەپۇ سورىماقتىن باشقا چارىمىز يوق، شۇنىڭ بىلەن بىرگە جانابى ئاللاھقا يېڭى باشتىن ئەھدى پەيمان بېرىپ، ئىسلام تۇتقۇسى ۋە ھىدايەت مەنبىئى بولغان قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس - شەرىپلەرگە مۇراجىئەت قىلىپ، ئىسلامىيەتنىڭ بۇ مۇقەددەس ئىككى مەنبىئىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ئىش ئېلىپ بېرىپ، ئەخلاق ۋە ئىش - ئەمەللىرىمىزنى ئىسلام تەلىماتىغا ئۇيغۇنلاشتۇرىشىمىز لازىم. مۇشۇ بويىچە يېڭى باشتىن ئىسلام تەلىماتىغا كۆچمىسەك دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە جانابى ئاللاھ بىزلەرگە قاراپ قويمىدۇ. قانداقلا بولمىسۇن بىز خاتالىقىمىزنى تۈزىتىپ قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپ تەلىماتىغا ئەگىشىپ ماڭدىكەنمىز ئەلۋەتتە، جانابى ئاللاھ بىزنىڭ قىلغان تەۋبىمىزنى قوبۇل قىلىپ، ئۆز رەھىمىتى بىلەن نازۇ - نىمەتلىرىگە چۈمدۈرۈپ سىددىقلەر، شېھىتلەر، سالىھ بەندىلەر قاتارىدا قاراپ مۇئامىلە قىلىدۇ. بۇ ھەقتە جانابى ئاللاھ ئۆز كالىمى قۇرئان كەرىمدە: ﴿تەقۋادارلار يامان بىر گۇناھ قىلىپ قالسا ياكى ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلسا ئاللاھنى ياد ئېتىدۇ، گۇناھلىرى ئۈچۈن مەغپىرە تەلەپ قىلىدۇ، گۇناھنى كەچۈرىدىغان ئاللاھتىن باشقا كىم بار؟ ئۇلار قىلمىشلىرىنى بىلىپ تۇرۇپ داۋاملاشتۇرمايدۇ. ئۇلارنىڭ (يەنى يۇقىرىقى خىسەتلەرگە ئىگە كىشىلەرنىڭ) مۇكاپاتى پەرۋەردىگارى

تەرىپىدىن بولغان مەغپىرەت ۋە ئاستىدىن ئۈستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەردۇر. بۇ يەرلەردە ئۇلار مەڭگۈ قالىدۇ. ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنىڭ ئېرىشىدىغان ساۋابى نېمىدېگەن ياخشى! ﴿ئال ئىمران سۇرىسى 135 - 136 - ئايەتلەر﴾ .

مەزكۇر تاپشۇرۇلغان ئامانەت ۋە مەسئۇلىيەتچانلىقىمىزنى ئادا قىلىشقا سەل قاراپ بېپەرۋالىق قىلساق، بىلىپ قويايلىكى، قىيامەتتىن ئىبارەت بۈيۈك جازا كۈنى جانابى ئاللاھ ئەلۋەتتە، بىزدىن بىر - بىرلەپ ھېساب ئالىدۇ. ئەنە ئۇ كۈندە ساغلام، توغرا - دۇرۇست ۋە خالىس ئەمەل - ئىبادەتتىن باشقا ھېچ - قانداق نەرسە، ھەتتا مال - مۈلۈك ۋە ئۇرۇق - ئەۋلادلىرىمىز مۇپايدا يەتكۈزەلمەيدۇ. بۇ ھەقتە جانابى ئاللاھ قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: ﴿ئۇ كۈنى (ھېچ كىشىگە) مال ۋە ئوغۇللار پايىدا يەتكۈزەلمەيدۇ. پەقەت (ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا) پاك قەلب بىلەن كەلگەن ئادەمگىلا پايىدا يەتكۈزىلىدۇ﴾ [سۇرە شۇئەرا 188 - 189 - ئايەتلەر].

ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇپ زېھنىمىزدىن شۇنى قاچۇرماستىنلازمىكى، جانابى ئاللاھنىڭ ئامانلىقىدىن ئىبارەت پەرزەنت تەربىيىسىنى ئادا قىلىشقا سەل

قارايدىكەنمىز، بۇنىڭغا قارىتا جانابى ئاللاھ ئۆز كالامدا نېمە دەپ جازا ئېلان قىلغانلىقىنى مۇنۇ ئايىتى كەرىمەدىن كۆرۈنۈۋالغىلى بولىدۇ: ﴿ئى مۆمىنلەر! ئۆزەڭلارنى ۋە بالا - چاقاڭلارنى ئىنسان ۋە تاشلار يېقىلغۇ بولىدىغان، رەھىم قىلمايدىغان قاتتىق قول پەرىشتىلەر مۇئەككەل بولغان دوزاختىن ساقلاڭلار، ئۇ پەرىشتىلەر ئاللاھنىڭ بۇيرىقىدىن چىقمايدۇ، نېمىگە بۇيرۇلسا شۇنى ئىجرا قىلىدۇ﴾ [سۈرە تەھرىم 6 - ئايەت].

پۈتۈن ئىنسانىيەتكە رەھمەت بولۇپ ئەۋەتىلگەن ئۇلۇغ پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۆز ئۈمىتىنى نېمىگە يېتەكلەپ ھىدايەت قىلغانلىقىنى تۆۋەندىكى مۇنۇ ھەدىس - شەرىپتىن بىلىۋالايلى: «جانابى ئاللاھ ھەر بىر مەسئۇللۇقى بار كىشىدىن ئۆز تارمىقىدا باشقۇرۇلۇۋاتقان كىشىلەرنىڭ ھەق - ھوقۇقلىرىنى ئادا قىلىپ قوغدىغانمۇ ياكى زايى قىلىۋەتكەنمۇ؟ مانا بۇلاردىن جاۋابكارلىققا تارتىدۇ».

ئايال ۋە قىز بالا - چاقىلىرىمىز ئالدىدىكى

مەسئۇلىيىتىمىز

يۇقىرىقى ئايىتى كەرىمە ۋە ھەدىس شەرىپلەرنىڭ كۆرسەتمىسىگە ئاساسەن بىز ئاياللىرىمىز ۋە ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىمىز ئالدىدا غايەت زور مەسئۇلىيەتچانلىققا ئىگە. بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى ھەر تەرەپلىمە تەربىيىلەپ ئۈستىمىزدىكى جاۋابكارلىق بۇرچىمىزنى ئادا قىلىش ئىنتايىن مۇھىم ھەم كاتتا ۋە بەك قىيىن مەجبۇرىيەت. چۈنكى ئاياللار يارىتىلىشتا تۇغما مەجەزى يۇمشاق، مايلىچانلىقى كۈچلۈك، جەمئىيەتنىڭ تەسىرىگە تېز ئۇچرايدىغان خاراكتېرغا ئىگە، بولۇپمۇ ئۇلارنىڭ گۈزەللىكىگە ئىنتىلىش تۇيغۇسى ئۇلاردا ئەڭ يۇقىرى ئورۇندا تۇرىدۇ. بۇ سەۋەبتىن بۈگۈنكى كۈندىكى ئاياللار گۈزەللىك يولىدا ۋاسىتە تاللاپ تۇرماي ئاجايىپ نېچىس كەشىپىياتلارنى ئىختىرا قىلدى. چاكنى زىبۇ - زىننەت ۋە ئۈستىباش، غەرب ۋە يىراق شەرقچە ئەخلاق ۋە مەدەنىيەت قارىشىنى گۈزەللىكنىڭ سىمۋولى قىلىپ تىكلدى. مىللىيىتىمىزنىڭ ئۆزىگە خاس ئەنئەنىۋىي گۈزەل ئەخلاق، ئۆرپ - ئادەت ۋە تەربىيە ئۇسۇللىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنىڭ ھەقىقىي گۈزەللىكى ئۇنىڭ ھايى ۋە نۇمۇسىدا جۇلالىنىپ چاقناپ تۇرىدىغانلىقىنى ۋە ھايى بىلەن نۇمۇس ئۆزلىرىنىڭ ئەڭ قەدىرلىق ۋە ئەڭ گۈزەل بېزىكى ئىكەنلىكىنى ئۇنۇتتى. شۇ سەۋەبلىك بۈگۈنكى كۈندە ئۇلارغا ئىگە چىقىپ روھىنى، خاراكتېرىنى دىنى

پرىنسىپ ۋە مىللىي تۇس بىلەن يېتىلدۈرۈپ قەلبىگە ئاللاھتىن قورقۇش تۇيغۇسىنى سېلىپ، ئەدەب - ئەخلاق، ئىنساپ - تەۋپىق، شەرم - ھاياننىڭ ئىنسان ھاياتىدىكى قىممەت ماھىيىتىنى قايىل قىلارلىق تۇنۇتۇش بىز ئاتا - ئانىلارغا چۈشكەن ئىلاھىي مەجبۇرىيەت ۋە ئىنسانلىق بۇرچىمىز. ئۇلارنىڭ ئىپپەت - نۇمۇسىنى ۋە شەرم - ھاياسىنى ئىسلامىي تەلىم - تەربىيە لىباسى بىلەن ئوراپ تۇرمىسا، تېزلا ئۆزگىرىپ ئەجنەبى ۋە غەيرى رەسمىيەت ھەر خىل يات ئۆرپ - ئادەت ۋە شەكىلۋازلىق بەيگىسىگە چۈشۈپ، ئۆزىنىڭ مىللىي قىياپىتىنى، دىنىي ئەنئەنىۋىي ئەخلاقىنى ھەتتا چىن ئاياللارغا خاس ئىنسانلىق قىممىتىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىسلامىيەت بىزگە قىز - ئاياللىرىمىزغا ئەخلاقىي تەربىيە بېرىپ، ئىسلامىي مۇھىت تەسىرى ئاستىدا ئۆستۈرىشىمىزنى تاپىلاپ بىزنى ئۇلارغا مەسئۇل قىلغان، بۇ ھەقتە جانابى ئاللاھ مۇنداق دەيدۇ: ﴿ئەرلەر ئاياللارنىڭ ھامىيلىرىدۇر﴾ [نسا سۇرىسى 34 - ئايەتنىڭ بىر قىسمى].

ئىمام بۇخارى ۋە مۇسلىمدىن رىۋايەت قىلىنغان بىر ھەدىستە ئەھلى - ئەۋلادىمىزدىن جاۋابكارلىققا تارتىلىدىغانلىقىمىز ھەققىدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئەرلەر ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەھلى -

ئەۋلادلىرىدىن ۋە قول ئاستىدىكى كىشىلەردىن مەسئۇللۇققا تارتىلىدۇ».

مەزكۇر ئايەتتە زىكىر قىلىنغان «ھامىيلىرىدۇر» دېگەن ئىبارىنىڭ مەنىسى: ئەرنىڭ ئايالىغا بىلمىگىنىنى بىلدۈرۈش، ياخشىلىققا يېتەكلەش، يامان ئىشتىن توسۇش، توغرا يول كۆرسىتىش دېگەنلىكتىن ئىبارەت.

ئاياللارنىڭ ئىففەت نۇمۇسىنى ساقلىشى، شەرم - ھاياسىنى ئەجنەبى يامان كۆزلەردىن قوغدىشى، دائىم ئەدەب ۋە تەرتىبىنى ئۆزىگە يار قىلىشى، ۋاپا ۋە ساداقەت بىلەن ئائىلىسىگە كۆيۈنىشى، روھى ئويغاق، ئىمانى ئەركەك ئەرلەرنىڭ خاراكتېرىدىكى كۈندەشلىك تۇيغۇسىغا ھۆرمەت قىلىشى قاتارلىق ئەخلاقىي ئۆلچەم ۋە مىزانلار ئادەتتە، ئىجتىمائىي جەمئىيەتنىڭ خېمىرتۇرۇچى ۋە باشلىنىش نوقتىسى بولغان مۇھەببەتلىك، ئىناق ۋە گۈللىنىپ روناق تاپقان ئائىلە قۇرۇلمىسى ئاساسلىق سەۋەبچىسى ئىكەنلىكىدە شەك يوق. شۇ سەۋەبلىك ئىسلامىيەت بۇ مەسىلىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاياللارنىڭ ئۆزلىرىنى ئەدەب - ئەخلاق پەردىسى بىلەن ئۇياتلىق يەرلىرىنى يېپىپ، ئىففەت - نۇمۇسىنى ساقلاشقا بۇيرىغان. قۇرئان كەرىمدە بۇ ھەقتە مۇنداق دېيىلىدۇ: ﴿ئى مۇھەممەد! مۆمىنلەرگە ئېيتقىنكى، نامەھرەملەرگە

تەكىلىپ قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا زىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمىسۇن، لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى ياپسۇن، (تاشقى زىننەتلىرى يەنى ئىككى قول ۋە يۈزىدىن باشقا) زىننەتلىرىنى ئەللىرىدىن، ئاتىلىرىدىن، يا قېيىن ئاتىلىرىدىن، يا ئوغۇللىرىدىن، يا ئەللىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ئۆز قېرىنداشلىرىدىن، يا قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ھەمىشەلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا دىنداش ئاياللاردىن، يا قول ئاستىدىكى چۆرىلەردىن، يا خوتۇنلارغا ئېھتىياجى يوق چۆرىلەردىن (يەنى قېرى، دەلدۈش بولغانلىقتىن جىنسى شەھۋىتى يوقلار) دىن، يا ئاياللارنىڭ ئۇياتلىق جايلىرىنى ئۇقمايدىغان (يەنى بالاغەتكە يەتمىگەن) بالىلاردىن باشقا كىشىلەرگە كۆرسەتمىسۇن، زىننەتلىرىنى كىشىلەرگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئاياغلىرىنى يەرگە ئۇرمىسۇن، ئى مۆمىنلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن ھەممىڭلار ئاللاھقا تەۋبە قىلىڭلار» [نۇر سۈرىسى 31 - ئايەت].

ئىسلام شەرىئىتىدە ئاياللارنىڭ يۈزىنى يېپىشى

جانابى ئاللاھ قۇرئان كەرىمدە ئۆز پەيغەمبىرىگە ئەمر

قىلىپ مۇنداق دېگەن: «ئى پەيغەمبەر! ئاياللىرىڭغا، قىزلىرىڭغا ۋە مۆمىنلەرنىڭ ئاياللىرىغا ئېيتقىنكى، پۈركەنجى بىلەن بەدىنىنى ئورنىۋالسۇن» [ئەھزاب سۈرىسى 59 - ئايەت].

بۇ مۇقەددەس ئايەتنىڭ تەپسىرى ھەققىدە مەشھۇر تەپسىرشۇناس ئالىملاردىن ئىبنى جەرىر تەبەرى ئابدۇللاھ ئىبنى ئابباستىن مۇنداق رىۋايەت قىلغان: «جانابى ئاللاھ مۆمىنلەرنىڭ ئاياللىرىنى ئۆيلىرىدىن سىرتقا چىقماقچى بولغاندا، لېچەكلىرى بىلەن كۆزىدىن باشقا يۈزىنى قوشۇپ پۈتۈن بەدىنىنى يېپىۋالسۇن». ئۇلارنىڭ قىلغان بۇ تەپسىرىگە ئىمام ئىبنى سىرىن قوشۇلغان، ھەمدە كېيىنكى ئالىملاردىن ئەللامە ئەبۇ بەكرى ئەلجەسسەس، قازى بەيزاۋىي ۋە ئەللامە نىسافۇرى قاتارلىق بۈيۈك ئالىملار «ئاياللار لېچەكلىرى بىلەن يۈزىنى ياپىدۇ» دەپ مەنە بېرىشكەن.

ھەدىس شەرىپلەرگە قارايدىغان بولساق مەزكۇر ئالىملارنىڭ يۇقىرىقى ئايەتكە بەرگەن تەپسىرىنى كۈچلەندۈرۈپ كەلگەن بىر قانچىلىغان سەھىھ ۋە توغرا ھەدىس شەرىپلەر رىۋايەت قىلىنغان. مەسىلەن، ئىمام مالىك پاتىمە بىنتى مۇنەزەرنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «يۈزلىرىمىزنى چۈمكەپ ياپاتتۇق».

ھەزرىتى ئائىشىدىن قىلىنغان يەنە بىر رىۋايەتتە ھەم مۇشۇ مەزمۇننى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ: «ئاياللار لېچكىنى بېشىدىن ئايغىغىچە ساڭگىلىتىپ يۈزلىرىنى ياپار ئىدى».

مۇجتەھىد ئىماملىرىدىن ئىمام مالىك، ئەھمەد ئىبنى ھەنبەل ۋە ئىمام شافىئى قاتارلىق ئالىملار ئايالنىڭ يۈزى يېپىشقا تېگىشلىك ئەزا (يەنى ئاياللارنىڭ يۈزى ئەۋرەت) دەپ قارىغان. ئەمما ئىمام ئەبۇ ھەنفە «پىتىنە پاساتتىن خاتىرجەم ئورۇنلاردا ئايالنىڭ يۈزى ئەۋرەت ئەمەس» دەپ شەرت قويغان.

يۇقىرىدا زىكىر قىلىنغان ئايىتى كەرىمە ۋە ھەدىس شەرىپلەرنىڭ مەزمۇنىنى مۇلاھىزە قىلىپ روھىمىزغا شۇنى سىڭدۈرىشىمىز لازىمكى، قىز بالىلىرىمىز ۋە ئاياللىرىمىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەھلى بەيتى بولغان ھەزرىتى ئانىمىز ئائىشە ۋە قىزى ئانىمىز ھەزرىتى پاتىمەنى ئۆزلىرىگە ئۆلگە قىلىپ ئۇلارغا ئەگەشسۇن... ئائىلە تۇرمىشىدا، ئەخلاق قارىشىدا ۋە كىشىلىك مۇناسىۋەتتە ئۇلارنىڭ يولىنى قىبلىگاھ قىلسۇن... بولۇپمۇ ئەۋلاد تەربىيەلەشتە ئۇلارنى ئۆزلىرىگە ئۇستاز قىلسۇن.

غەرب ئەللىرى ۋە يىراق شەرق خەلقىنىڭ ئائىلە تۇرمىشى ۋە ئەخلاق قارىشىغا زوقلىنىپ ئۆزىنىڭ دىنى ۋە

مىللىي ئەنئەنىۋىي ئائىلە ۋە نىكاھ تۈزۈملىرىگە يات قارىمىسۇن! مەنەۋىي مەلەكە ۋە روھى سائادىتىنى تاشلاپ ئەجنەبىي، دىنسىز قىياپەت شەكلى ۋە ھەرىكەت مودىلىرىنى يۇقتۇرۇۋالمىسۇن!

قىز - ئاياللىرىمىزنىڭ مۆمىنلەرنىڭ ئانىلىرى بولغان پەيغەمبىرىمىزنىڭ پاك ئاياللىرىغا، شۇنىڭدەك قىزى ئانىمىز پاتىمىگە ئەگىشىپ ئۇلارنى ئۆزىگە ئەخلاقى ھاياتىدا نەمۇنە ۋە ئۆلگە قىلىپ ئېلىشى ئۈچۈن شەرەپ، جەمئىيىتى ئۈچۈن ئەخلاقى پەزىلەت، قىيامەتلىكى ئۈچۈن سائادەت ۋە نىجات ئەمەسمۇ؟!..

تەبلىغ ۋە دەۋەت

دەۋەت، بۇ بىز مۇسۇلمانلارغا ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى تەرىپىدىن تاپشورۇلغان مۇقەددەس ئامانەت بولۇپ، ئۆتەشكە تېگىشلىك ئىنتايىن مۇھىم ۋە جىددىي بىر مەجبۇرىيەت.

تەبلىغ ۋە دەۋەتتىن مەقسەت، ھەق دىن بولغان ئىسلامىيەتنىڭ ئەھكام ۋە پىرىنسىپلىرىنى باشقىلارغا يەتكۈزۈش ۋە ئۇلارنى ھەقىقىي «كامىل» ئىنسان قىلىپ

تەربىيەلەپ چىقىشتىن ئىبارەت. ھەقىقەتتە بۇ بىر ئىلاھىي ئامانەت بولۇپ، ئەينى چاغدا دۇنياغا كېلىپ كەتكەن پۈتۈن پەيغەمبەرلەرگە يۈكلەنگەن ۋە ئۇلارنىڭ پەيغەمبەر بولۇپ ئەۋەتىلىش غايىسىنىڭ ئاساسى ئىدى. بىزنىڭ پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ بۇ رسالەت ۋەزىپىسىنى تولۇق ئادا قىلىپ، داۋاملاشتۇرۇشنى بىز ئۈمەتكە تاپشۇرۇپ ئالەمدىن ئۆتكەن. ئۇ زات ھەججەتىل ۋىداغا ھازىر بولغان 100 مىڭدىن ئارتۇق ساھابە كىراملارغا سۆز قىلغان ۋە سۆزىنىڭ ئاخىرىدا «بۇ يەرگە ھازىر بولغانلار ھازىر بولمىغانلارغا (مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى) يەتكۈزسۇن» دەپ تاپىلغان.

جانابى ئاللاھ بۇ ۋەزىپىنى بىزگە قۇرئان كەرىمدە: ﴿بىر - بىرىگە ھەقنى تەۋسىيە قىلىشقان﴾ دېگەن سۆزى ئارقىلىق ئىنسانلارنى ياخشىلىققا بۇيرۇپ يامانلىقتىن توسۇشقا بۇيرۇيدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بىز ئۈمەتكە تاپشۇرغان بۇ مۇقەددەس ئامانەتنى ئادا قىلىشقا سەل قاراپ، ۋەسىيەتكە ۋاپا قىلىپ ھۆددىسىدىن چىقالمىساق، ئاقۋەتتە ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ئېغىر مەسئۇلىيەت ئاستىدا قالمىز.

بىز بۇ ئەھدىمىزگە ۋاپا قىلىشىمىز ئۈچۈن تەبلىغ ۋە

دەۋەتنى ئاۋۋال باشلاپ ئۆز بالا - چاقا ۋە ئۇرۇق - تۇغقانلىرىمىزدىن باشلىشىمىز لازىم. ئۇلارغا قۇرئان كەرىم ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەدىس شەرىپلىرىدىن دەرس بېرىپ، دىن - دىيانەت، ئەقىدە ۋە ئەخلاق توغرىسىدا چۈشەنچە ھاسىل قىلدۇرۇپ دىنى مەلۇماتقا ئىگە قىلايلى. ئەۋلاد تەربىيەسى تەبلىغ ۋە ئىرشادنىڭ ئاساسى ئۇلى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارغا دىن ۋە ئەقىدىنى توغرا ۋە دۇرۇس شەكىلدە چۈشەندۈرۈپ، ئىسلامنىڭ ئەھكام ۋە قانۇن پىرىنسىپلىرىنى ئۆگىتىپ دىن - دىيانەتنى قەلبىگە سىڭدۈرۈپ، شۇ بويىچە ئىش ئېلىپ بېرىپ ھايات كەچۈرىشىگە كۆندۈرەيلى. ئۇلارغا مۇشۇ چۈشەنچە ۋە مۇشۇ تۇيغۇ بىلەن ھەرىكەت قىلىپ ھايات كەچۈرگەندە دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئاللاھنىڭ رىزاسىغا ئىرىشىدىغانلىقىنى، بۇ پىرىنسىپتىن چەتنەپ كەتكەندە ھەر ئىككى دۇنيادا خار ۋە زار بولۇپ، ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ئېغىر جازا ۋە ئازابقا لايىق بولۇپ ئىلاھىي رەھمەتتىن مەھرۇم قېلىپ جەننەتكە ئېرىشەلمەيدىغانلىقىنى بىلدۈرەيلى.

بۇ ھەقتە ئۇلارغا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ كىشىلىك تۇرمۇش ۋە ئىجتىمائىي ھاياتتا ئاددى - ساددا ياشاپ ئۆتكەنلىكى، تەبلىغ ۋە دەۋەت ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش جەريانىدا تارتقان جاپا - مۇشەققەتلىرىنى، بۇ جاپا - مۇشەققەتكە قارىتا ئۇ زاتنىڭ سەۋر قىلىپ

كەلگەنلىكىنى، ھەر زامان ئۇلارغا سۆزلەپ بېرىشىمىز لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىرگە ساھابە كىراملارنىڭ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا بولغان مۇھەببىتىنى، ئۇزاتنىڭ دەۋەتىنى قوغداش ئۈچۈن جان - ماللىرىنى پىدا قىلىپ، بالا - چاقا ۋە ئۆي - ماكانلىرىدىن ئايرىلىپ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللاھ ئۈچۈن، ئاللاھنىڭ دىنى ئۈچۈن، پەيغەمبىرى ئۈچۈن جانلىرىنى ئايماي خىزمەت قىلىشتەك پىداكارلىق روھىنى بالىلىرىمىزغا سۆزلەپ بېرىپ؛ مانا مۇشۇنداق پىداكارلىقلارنىڭ بەدىلىگە قىسقا بىر زامان ئىچىدە پۈتۈن دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ قۇدرەتلىك بىر دۆلەت قۇرۇپ جاھالەت ۋە زۇلمەتكە تولغان بىر دۇنيادا ھەق ۋە ھەقىقەتنى تۇرغۇزۇپ ئادالەت ۋە ئىنسانپەرۋەرلىك بەرپا قىلىپ، دۇنيا مىللەتلىرىگە نەمۇنە ۋە ئۆرنەك بولۇپ تونۇلغانلىقىنى ئۇلارنىڭ زېھنىگە سىڭدۈرىشىمىز لازىم! شۇنىڭدەك ساھابە كىراملارنىڭ ئۆزىنى، ئائىلىسىنى ۋە بالا چاقىلىرىنى ئۇنۇتقان ھالدا بىر - بىرىگە كۆيۈنۈپ ئومۇمىي مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن جان - مېلىنى ئايمايدىغان، ئالىي جاناپ، ھىممەتلىك، جاسارەتلىك، ئىپپەت نومۇسى ۋە شان - شەرىپىگە جېنىنى پىدا قىلىش خىسلىتىگە ئىگە، ئۆزىگە ئۆزى خوجا ئېزىز بىر ئۆممەت بولۇش شەرىپىگە مۇيەسسەر بولۇش بىلەن ھەر تەرەپتىن جانابى ئاللاھنىڭ زور رەھمىتىگە

ئېرىشكەنلىكىنى ھەتتا جانابى ئاللاھ ئۆز كالامى قۇرئان كەرىمدە ئۇلارنى "شۇھەدا، سىددىقن، سالىھىن" دېگەن ئۇنۋان بىلەن زىكىر قىلغانلىقىنى بالىلىرىمىزغا ئەسلىتىشىمىز لازىم.

ئەۋلادلىرىمىز قۇرئان كەرىمنى ئۆگىنىش بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تەلىماتىنى ئۆزىگە ئۆزلەشتۈرۈپ، ساھابە كىراملارنىڭ ئىش - ئىزلىرىنى بېسىپ ئۇلارنىڭ دىن ئۈچۈن كۆرسەتكەن پىداكارلىق خىسلىتىلىرىنى تۇتقا قىلىپ ماڭدىغان بولسا، ئەلۋەتتە، جانابى ئاللاھ ئەينى چاغدا ساھابە كىراملارغا ئاتا قىلغان چوڭقۇر رەھمىتىنى ۋە زور ئاتا - ئېھسانلىرىنى ئۇلارغىمۇ مەرھەمەت قىلىشى مۇقەررەر.

شۇنىڭدەك پەرزەنتلىرىمىزگە ئەجدادلىرىمىزنىڭ تۈرك ئىرقى تارىخىدا تۇنجى ئىسلامىي دۆلەت قۇرۇپ پۈتۈن ئوتتۇرا ئاسىيادا دەۋران سۈرىگەنلىكىنى (840 - 1123 يىلدىكى ئۇيغۇر قاراخانىيلار سەلتەنەتى كۆزدە تۇتىلىدۇ)، ئەخلاق پەزىلەت ۋە ئەنئەنىۋىي ئۆرپ - ئادەتلىرىنى ئەسلىتىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە مۇنۇ تۆۋەندىكىدەك سوئال ئالامەتلىرىنى قويىشىمىز لازىم:

بىز قانداق قىلغاندا ئاتا - بوۋۇلىرىمىزغا ۋارىسلىق قىلالايمىز؟ ئەجدادلىرىمىز ئىسلام ئەقىدىسى بىلەن دىن -

دىيانەت، ئەخلاق پەزىلەتلىرىنى، ئەنئەنەۋىي ئۆرپ - ئادەتلىرىنى بۇزماي ساقلاپ ئۆتكەن ئىكەن؛ بىز نېمە ئۈچۈن بۇلاردىن ۋاز كېچىپ يات مىللەت ۋە غەيرى دىندىكىلەرنىڭ ئۆرپ - ئادەت ۋە رەسمىيەتلىرىگە زوقلىنىمىز؟ ئىنسانىي قىممەتلىرىنى دەپسەندە قىلىدىغان، مىللىي ئەنئەنەلەرىمىزنى پۈچەكلەشتۈرىدىغان بىر تۈركۈم غەيرى رەسمىي ئىشلارنىڭ مۇخلىسلىرى بولۇپ قېلىشىمىزنىڭ سەۋەبى نېمە؟ ئەجدادلىرىمىزنىڭ قالدۇرۇپ كەتكەن ئەنئەنەۋىي مىراسلىرىنىڭ ھەقىقىي مىراسخورلىرى بولالدىقمۇ يوق؟ ئۇلارنىڭ ئەخلاق - پەزىلەت قارىشىنى تاشلاپ، ئۆزىمىزنىڭ مىللىي ئۆرپ - ئادەتلىرىمىزگە يات ۋە ئىسلام پىرىنسىپلىرىغا زىت ئەجنەبىي خەقلەرنىڭ ئىجتىمائىي ئادەت - قائىدىلىرىگە تۇتقۇن بولۇپ قېلىشىمىز نېمە ئۈچۈن؟ بىز بۇ ئىكەن ۋە ناتىۋان ھالىمىز بىلەن مەھشەردە ئۇلارغا قانداق يۈز كېلەلەيمىز؟ قىسقىسى ياراتقۇچىمىز جانابى ئاللاھ ئالدىدا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمىز؟ قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپتىن ئىبارەت بۇ ئۇلۇغ ئىككى دەستۇرىمىز بىز مۇسۇلمانلارنىڭ ھايات پروگراممىلىرىمىزنى قانداق ئورۇنلاشتۇرغان؟ نېمە ئۈچۈن بىز بۇ مۇقەددەس دەستۇرلىرىمىزنىڭ كۆرسەتمىلىرىدىن چەتنەپ كەتتۇق؟

مانا بۇ مەزكۇر سوئاللارغا جاۋاب بېرىش ئۈچۈن ئالدى

بىلەن جانابى ئاللاھتىن قورقايلى، دىندارلىق ۋە تەقۋادارلىقنى ئۆزىمىزنىڭ ھايات مۇساپىمىزنىڭ قىبىلە نامىسى قىلايلى. جانابى ئاللاھتىن قانچىكى قورقساق شۇنچە تەقۋا، شۇنچە دىندار ھايات بىزگە نېسىپ بولىدۇ. ھەممىگە ئالىم ۋە ھەممىگە قانداق ئاللاھ بىز ئىنسانلارنىڭ دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك بەختى - سائادىتى ئۈچۈن تۈزۈپ بەرگەن زامان - ماكان ئايرىماي ئىنسان تەبىئىتىگە تامامەن ماس كېلىدىغان دىنىي ئەھكام ۋە شەرىئەت پىرىنسىپلىرىنى ئۆز ئارا بىر - بىرىمىزگە يەتكۈزۈپ، دىندار ۋە تەقۋادار مۇسۇلمانلىقىمىزنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تەلىماتى بويىچە ئەمەلىيىتىمىزدە كۆرسىتىپ ھەر جەھەتتە باشقىلارغا ئۆلگە بولايلى! ساغلام ۋە دۇرۇس مۇمىن مۇسۇلمانلىقىمىز ئەمەلىي ئىش - ھەرىكەت پائالىيىتىمىزدە ئىسپاتلانمىسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرىگە بەرگەن ئەھدى پەيمانىمىزغا ۋاپا قىلىپ ئىلاھىي ئاماننىمىزنى بىجا كەلتۈرگەن بەندىلەردىن بولۇپ قالساق ئەجەپ ئەمەس!... بۇنىڭ ئۈچۈن ئەھلى - ئەۋلاد ۋە بالا - چاقىلىرىمىزدىن ئاللاھ ھوزۇرىدا مەسئۇل ئىكەنلىكىمىزنى ئىسمىمىزدىن چىقارماي، قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپتە ئەۋلاد تەربىيەسى ھەققىدە كۆرسىتىلگەن قائىدە ۋە پىرىنسىپلارنى پۇختا ئۆگىنىپ، شۇ بويىچە ئەۋلادلىرىمىزغا

تەلىم - تەربىيە بېرىپ، بۇلارنىڭ ئىسلامىي پەرزەندىلىك ئالاھىدىلىكىنى نامايەن قىلدۇرايلى!

قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپ بىزلەرگە ئەھلى - ئەۋلادلىرىمىزنى كېچىكىدىنلا ناماز ئوقۇشقا كۆندۈرۈپ ئىسلام ئەخلاقى بىلەن تەربىيەلەپ ئۆستۈرىشىمىزنى، ئۇلار ئاق - قارىنى پەرق ئەتكىدەك بولغاندا، ياتاق يېرىنى ئايرىشىمىزنى، قىزلىرىمىز ئۆزلىرىنى پەردە - ھىجاپ ئارقىسىغا ئېلىپ يۈرىشىگە كۆندۈرۈپ تەربىيەلەپ چىقىشىمىزنى بۇيرىغان ئىدى.

بىز مۇقەددەس دىنىمىزنىڭ دەستۇرى بولغان بۇ قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپلەرنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى ئۆزىمىزدە ئۆزلەشتۈرۈپ كۈندىلىك مەشغۇلاتىمىزنى ئۇنىڭغا كۆرە ئېلىپ بارالمىدۇق، ھەمدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بىزلەرگە مېراس قالدۇرۇپ كەتكەن تەبلىغ ۋە دەۋەت ۋەزىپىسىنىڭ ھۆددىسىدىن تېخى چىقالمىدۇق. شۇ سەۋەبلىك ئەھلى ئەۋلادلىرىمىز ئىسلامىيەتنىڭ قائىدە پىرىنسىپلىرىدىن ۋە مۇسۇلمانچە ئەخلاق قاراشلىرىدىن كۈنسىرى ئۇزاقلاشتى، نەتىجىدە جەمئىيىتىمىزدىكى ياشلىرىمىز ئىسلام ئەخلاقىغا زىت، مىللىي ئۆرپ - ئادىتىگە يات خىلمۇخىل ئەجنەبى قىلمىش ۋە ئەتمىشلەرگە نورمال قارايدىغان، بەلكى زوقلىنىپ ئۆزىنى

ئاتىدىغان ئادەت شەكىللەندى.

بىز مۇسۇلمان مىللەت، مۇسۇلمانچە تەپەككۈر قىلىپ جەمئىيەتكە نەزەر سالايلى!... قىز بالا - چاقىلىرىمىزنىڭ كەلگۈسى ئىستىقبالى ھەققىدە ئويلىنىپ كۆرەيلى!... ئۇلارغا ئىستىلى بوزۇق، مەرەز كىشىلەرنىڭ نامەھرەم كۆزلىرى چۈشىسە ئاتىلىق ياكى ئاكىلىق ۋىجدانى ھېسسىياتىمىز ئازابلانماي تۇرالامدۇ؟! ئۇلارنىڭ ئىززەت - شەرەپى ۋە نۇمۇس - ئىقتى بىزنىڭ ئىززەت - شەرەپىمىز ئەمەسمۇ؟! ئۇلارنىڭ مۆمىنەلىك ئىززەت شەرەپىگە بىز ئاتا - ئانىلار ئىگە چىقىپ كۆز قۇلاق بولمىساق، كىم ئىگە بولىدۇ؟ ئۇلارنى كىم قوغدايدۇ؟!

بىزدە ئىسلامىيەت ۋە ئىنسانىيەت شەرەپىگە لايىق كۈندەشلىك غۇرۇر ۋە ۋىجدانى ھامىيەت بولسۇن، دىنى ئەقىدىمىز ۋە دىيانىتىمىزنىڭ ئىجابى بويىچە ئاياللىرىمىز، ھەمىشە ۋە قىز بالىلىرىمىزنى يات - نامەھرەم كۆرۈنۈشتىن توسايلى!.. بۇلارمۇ مۇسۇلمانچە ئالاھىدىلىككە ئىگە نومۇسچان ۋە شەرم - ھايالىق شەرەپىگە ئىگە مۆمىنە خانىملاردىن بولسۇن. ئۆزىنىڭ ئىمانلىق جامالىنى يات، يامان ۋە ئىستىلى بوزۇق كىشىلەرگە كۆرسىتىپ ئۆزىنى خارۇ - بىئىززەت قىلمىسۇن!

يۇقىرىدا زىكىر قىلىنغان ئايىتى كەرىمە ۋە ھەدىس شەرىپلەرنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئۆز ئەمەلىيىتىمىزگە تەتبىقلاپ، شۇ بويىچە ئەۋلادلىرىمىزغا ئۆگىتىپ، ئىسلامىي ئەقىدە ۋە ئىسلامىي ئەخلاقنى ئۇلارنىڭ زېھنىگە سىڭدۈرۈپ تەربىيە بېرىدىغان بولساق، شۇبھىسىزكى، جانابى ئاللاھ بىزلەرنى ئۇلۇغۋار مۇمىن ۋە ياخشى بەندىلەر قاتارىدا قىيامەتتە ھېساب قىلماستىن ئۆز جەننىتىگە مۇشەھرەپ قىلدۇ.

جانابى ئاللاھ بۇلارغا مۇنۇ ۋەدىدە بولغان: ﴿ئۇلار مەڭگۈ تۇرىدىغان جەننەتكە كىرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى، خوتۇنلىرى ۋە ئەۋلادىنىڭ ئىچىدىكى ياخشىلارمۇ جەننەتكە كىرىدۇ، پەرىشتىلەر ئۇلارنى (مۇبارەكلەش ئۈچۈن جەننەتنىڭ) ھەر بىر دەۋرۋازىسىدىن كىرىدۇ (ۋە ئۇ دۇنيادا) «سەۋرنى دوست تۇتقانلىقىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە ئامانلىق بولسۇن! ئاخىرەتلىكنىڭ ياخشى بولۇشى نېمىدېگەن ئوبدان!» دەيدۇ﴾ [رەئد سۈرىسى 23 - 24 - ئايەت] يەنى ئەھدىگە ۋاپا قىلىپ، ئىلاھىي ئامانەت بولغان تەبلىغ دەۋىتىنى يەتكۈزگەنلەر ئەبەدىيلىك جەننەتكە كىرىدۇ. بۇ يەرگە سالاھىيەت ھاسىل قىلغان ئاتا بوۋىلىرى ۋە ئايال ۋە ئەۋلادلىرى ھەم بىرگە كىرىدۇ، بۇلارنىڭ يېنىغا مالا ئىكلىرى ئىشىك - ئىشىكتىن كىرىپ، سالام بېرىپ: «دۇنيادا ئىسلام ئەقىدىسىدە چىڭ

تۇرۇپ، ئەخلاق ئۆلچىمىگە چۈشۈپ، شەرىئەت پرىنسىپلىرىغا بوي سۇنۇپ، ئىجتىمائىي غايىسىنى قوبۇل قىلىپ، غەربنىڭ ئىدىئولوگىيىسى ۋە يىراق شەرقنىڭ سىياسىي بېسىمى ئاستىدا ئېغىپ كەتمەي سەۋرچانلىق بىلەن سابىتلىق كۆرسىتىپ تۇرغانلىقىڭلارنىڭ بەدىلىگە ئاتا قىلىنغان بۇ جەننەت نېمە دېگەن گۈزەل ئىستىقبالىق ئورۇن؟!» دەپ تەبرىكلىشىدۇ.

ئېزىز مۇسۇلمان قېرىنداشلار! بۇ كىتابچىنى كىچىك كۆرمەي ئىچىدىكى ئايەت كەرىمە ۋە ھەدىس شەرىپلەرنى ئوقۇپ، مۇلاھىزە قىلىپ ئەھلى - ئەۋلادىمىزغا ئىسلامىي تەربىيە بېرىپ ھىدايەتكە كىرگۈزەيلى! ھەرگىزمۇ ئۇلارنى نوقۇل مەكتەپ تەربىيىسىگە تاشلاپ قويمايلى، ياكى جەمئىيەتكە چىققاندا مەجبۇرىي ئادەم بولىدۇ دەپ سەل قارىمايلى. چۈنكى، ئۇلارنىڭ مەكتەپتىن ئالىدىغان تەربىيىسى ھەممىمىزگە مەلۇم!... ياشاۋاتقان جەمئىيىتىمىز تامامەن بوش، نى - نى ياخشى ۋە تەقۋادار كىشىلەرنىمۇ ئازدۇرۇپ تاپتىن چىقارغىلى تاس قالىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن دەسلەپكى تەربىيە يەنى ئائىلە تەربىيىسىگە قەتئىي سەل قارىماسلىقىمىز، سەھەرلەردە تۇرۇپ ئىنساپ - تەپىق ۋە ھىدايەت تېپىشىغا جانابى ئاللاھتىن تىلىشىمىز لازىم. قۇرئانى كەرىم بىزنى بۇ ھەقتە مۇنداق ئىرشاد قىلىدۇ: ﴿ئۇلار: «ئى پەرۋەردىگارىمىز! بىزگە ئاياللىرىمىز

ۋە ئەۋلادلىرىمىز ئارقىلىق شادلىق بېغىشلىشىڭنى (يەنى بىزگە ساڭا ئىتائەتمەن پەرزەنت ئاتا قىلىشىڭنى) تىلەيمىز، بىزنى تەقۋادارلارنىڭ پىشىۋاسى (يەنى تەقۋادارلارنىڭ نەمۇنىسى، ياخشىلىققا دەۋەت قىلغۇچى) قىلغىن» دەيدۇ» [فۇرقان سۇرىسى 74 - ئايەت].

ئاتا - ئانا بولۇش بىر ئىلاھىي مەجبۇرىيەت، بۇ مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلىشقا ھەرگىزمۇ بىپەرۋالىق قىلماسلىق كېرەك، چۈنكى پەرزەنتلىرىمىزنىڭ دىنىسىز - دەھرىي ياكى يەھۇدىي ياكى خرىستىئان بولۇپ چىقىشىدا بىز ئاتا ئانىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى ئىنتايىن زور. بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنۇ سۆزىنى ئەستىن چىقارماسلىق كېرەك: «ھەر بىر بالا ئىمان ئۈستىگە توغىلىدۇ، ئۇنى ئاتا - ئانىسى يا يەھۇدى، يا ناسارا، يا مەجۇسى قىلىپ چىقىدۇ» [بۇ ھەدىسنى ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان].

بىزنىڭ سەۋەبىمىز بىلەن جانابى ئاللاھ بىر ئادەمگە ھىدايەت بېرىپ قالسا، بۇ بىز ئۈچۈن ئىنتايىن زور مۇۋەپپىقىيەت ھېسابلىنىدۇ. چۈنكى، بىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «سېنىڭ تەشەببۇسىڭ بىلەن جانابى ئاللاھنىڭ بىرەر كىشىنى ھىدايەت قىلغانلىقى، سېنىڭ دۇنيا ۋە دۇنيادىكى پۈتۈن نەرسىگە ئىگە بولغانلىقىڭدىن

ياخشىراق» دېگەن بېشارىتىگە سازاۋەر بولغان بولىمىز. بىزنى ئىنسان يارىتىپ ئۆزى رازى بولغان دىن يەنى ئىسلام دىنىغا ھىدايەت قىلغان خالىقىمىز ۋە پەرۋەردىگارىمىز جانابى ئاللاھقا چەكسىز ھەمدۇسەنالار بولسۇن ۋە بىزنى بۇ مۇقەددەس دىندىن ئايرىمىسۇن، ئاخىرقى نەپسىمىزنى «لائىلاھە ئىلاھە ئىللەللاھۇ» دىن ئىبارەت ئىمان كەلىمىسى بىلەن ئۈزۈپ، باشلىنىشى بار، ئاخىرى يوق ھەقىقىي يۇرتىمىز بولغان ئاخىرەت مەنزىلىمىزگە ساغلام قەلب بىلەن كەتكىلى نىسىپ قىلسۇن، ئامىن!